

Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně

Společnost pro transfuzní lékařství

V Praze, dne 26. 10. 2020

COVID-19 a transfuzní služba

Informace pro zájemce o darování rekonvalescentní plazmy

Obecné podmínky pro darování rekonvalescentní plazmy.

Dárce rekonvalescentní plazmy se může stát osoba, která prodělala infekci SARS-CoV-2, nejdříve 14 dní po uzdravení.

Nejvhodnějším dárce je muž nebo žena, kteří měli klinické příznaky (teplota, kašel a další, včetně vážnějšího průběhu), protože u nich je větší pravděpodobnost, že budou mít vytvořenou dostatečnou hladinu léčebných protilátek.

Darovat rekonvalescentní plazmu nemohou osoby, které v minulosti dostaly krevní transfuzi a ženy, které byly těhotné. Kromě toho musí dárce splňovat obecné podmínky pro darování krve a jejích složek dle platné legislativy, např. věk 18-65 let, posledních 6 měsíců bez na operace, endoskopického vyšetření, tetování či piercingu, netrpí závažným onemocněním (např. srdce, ledvin, jater, rakovina či nádor jakéhokoli typu) neprodělal infekční žloutenku B nebo C, nepatří do rizikové skupiny z hlediska přenosu krevní nákazy (nitrožilní uživatelé drog, osoby provozující rizikový sex) apod.

Plazmu je možné darovat přístrojovým odběrem, tzv. metodou plazmaferézy nebo se plazma získá z odběru plné krve.

Zájemce kontaktuje transfuzní oddělení, kde rekonvalescentní plazmu odebírají.

Je darování plazmy nějak rizikové pro dárce?

Darování plazmy nebo plné krve nepředstavuje pro dárce žádné významné riziko, i když nelze zcela vyloučit drobné komplikace, jako je např. nevolnost nebo modřina po odběru v místě vpichu. Transfuzní služba má řadu mechanismů k zajištění bezpečného a, odhlédneme-li samotný proces zavedení jehly, i komfortního dárcovství.

Dárce prochází před odběrem vyšetřením (např. měření tělesné teploty, tlaku, pulsu, vyšetření krevního obrazu), vyplňuje rozsáhlý dotazník k odhalení možných zdravotních rizik, vše poté dárce probere s lékařem nebo pověřeným zdravotnickým pracovníkem, který po zvážení aktuálního zdravotního stavu a případných možných rizik doporučí a/nebo nedoporučí dárce k odběru.

Je možné darovat krevní plazmu opakovaně?

Krevní plazmu, resp. plnou krev, je možné darovat i opakovaně. Minimální interval mezi přístrojovými odběry plazmy je 2 týdny (výjimečně lze v případě nedostatku rekonvalescentní plazmy u prvních 4 odběrů akceptovat min. interval 1 týden), minimální interval mezi dvěma odběry plné krve je 8 týdnů.

Před každým opakovaným odběrem dárce prochází shodným vyšetřením a posouzením aktuálního zdravotního stavu.

Jak probíhá odběr a je třeba před a po darování dodržovat nějaký speciální režim?

Po předodběrovém vyšetření, jehož součástí je vyšetření krevního obrazu, teploty, tlaku, pulzu a posouzení stavu lékařem nebo pověřeným zdravotnickým pracovníkem, se dárce odebere k vlastnímu odběru.

V případě odběru plné krve je dárci po napíchnutí žily odebráno 450 ml krve, ze které se následně vyrobí jedna jednotka plazmy.

Při přístrojovém odběru plazmy (plazmaferéze) je dárci napíchnuta žíla a je připojen na přístroj, tzv. separátor, který odděluje plazmu z krve. Jeden odběr trvá 40-50 minut. Odebrané vzorky se testují na krevní přenosné infekce a zjišťuje se v nich přítomnost léčebných, tzv. virus neutralizačních protilátek. Takovým odběrem se odebírá 600 – 750 ml plazmy a z jednoho odběru se vyrobí 3 léčebné jednotky.

Jednomu covid-19 nemocnému se obvykle podávají obvykle 2 jednotky plazmy.

Speciální režim při odběru rekonvalescentní plazmy (nebo plné krve) není, je to jako při každém jiném dárcovství krve a jejích složek: večer zdravá večeře, bez nadměrného množství tučných jídel, jen mírná nebo žádná konzumace alkoholu, ráno lehká snídaně, nedoporučují se potraviny s vyšším obsahem tuku (např. tučné jogurty, sýry, uzeniny atd.), důležité je pití dostatečného množství tekutin. Po odběru se doporučuje opět doplňovat tekutiny, vyvážená strava a v den odběru se nedoporučuje zvýšená fyzická námaha.

Jak dlouho je možné krevní plazmu využít?

Odebraná se plazma se zmrazí a doba použitelnosti je až 3 roky. Pokud se nevyužije pro léčbu pacientů s onemocněním Covid-19, je možné ji použít i jako běžnou plazmu na léčbu akutních krvácení, při polytraumatech apod.

Je u rekonvalescentní plazmy důležitá krevní skupina?

Léčba rekonvalescentní plazmou je vázaná na krevní skupinu, přednostně se podává plazma stejné skupiny, jakou má příjemce. Pokud taková není k dispozici, pacientovi může být podána plazma od dárce s kompatibilní krevní skupinou.

Vzhledem k nedostatku rekonvalescentní plazmy je za nejvzácnější považována plazma krevní skupiny AB, kterou lze podat „univerzálně“ pacientům všech ostatních skupin

Další informace viz na

<https://koronavirus.mzcr.cz/hledame-darce-anti-covidove-rekonvalescentni-plazmy-pro-moznou-lecbu-pacientu-s-covid-19/>

Seznam transfuzních oddělení v ČR, která provádí odběr rekonvalescentní plazmy

(platný k datu vydání této informace):

1/ Ústřední vojenská nemocnice Praha, Oddělení hematologie a krevní transfuze ÚVN Praha

budova A, vchod A1, A2, A3

U Vojenské nemocnice 1200

169 02 Praha 6

Dárci mohou přijít každý všední den mezi 7.00 – 11.00 hodinou přímo bez předešlého objednání.

Tel.: 973203217

2/ Thomayerova nemocnice Praha 4

Transfuzní oddělení

Vídeňská 800

140 59 Praha 4 - Krč

Kontaktovat: darci@ftn.cz tel: +420 261 082 436 www: ftn.cz

Rezervační systém na webu – Rezervační systémy - <https://ftn.quantima.cz/>

3/ ÚHKT Praha 2

U Nemocnice 2094/1

128 00 Praha 2

Kontaktovat: darce@uhkt.cz

4/ Všeobecná fakultní nemocnice Praha 2

Fakultní transfuzní oddělení

pavilon A12

U Nemocnice 499/2

128 08 Praha 2

Kontaktovat: +420 224 963 112, +420 224 962 757, nebo fto@vfn.cz

5/ FN Královské Vinohrady Praha 10

Transfuzní oddělení

Pavilon Y

Šrobárova 50

100 34 Praha 10

Kontaktovat: +420 267 163 062, +420 267 162 644, +420 267 162 643, +420 267 162 642

6/ Krajská nemocnice Liberec

Transfuzní oddělení

Budova T, podlaží 1

Husova 357/100

460 63 Liberec

Kontaktovat: transfuzni@nemlib.cz, +420 800 100 091

7/ Masarykova nemocnice Ústí n. L.

Transfuzní oddělení

Sociální péče 3316/12A

400 11 Ústí nad Labem

Kontaktovat: UL-Darci@kzcr.eu nebo +420 477 113 468

8/ Fakultní nemocnice Hradec Králové

Transfuzní oddělení

Sokolská 581

500 05 Hradec Králové

Kontaktovat: +420 495 833 712,

objednávkový systém odběru FN HK – elektronicky na <https://odbery.fnhk.cz/>

9/ Fakultní nemocnice Olomouc

Transfuzní oddělení

I. P. Pavlova 6

Olomouc

Kontaktujte: +420 800 888 529, +420 588 442 236, nebo objednání prostřednictvím elektronického portálu <https://webdonor.fnol.cz>

10/ Fakultní nemocnice Ostrava

Krevní centrum

17. listopadu 1790/5

708 52 Ostrava-Poruba

Kontaktujte: +420 800 260 004, krevni.centrum@fno.cz

11/ Krajská nemocnice Tomáše Bati Zlín

Hematologicko-transfuzní oddělení

budova č. 13 (vchod dárce krve)

Havlíčkovo nábřeží 600

762 75 Zlín

Kontaktovat: +420 577 552 322

12/ Fakultní nemocnice Brno

Transfuzní a tkáňové oddělení

Jihlavská 340/20

625 00 Brno-Bohunice

Kontaktovat: +420 800 900 097, +420 532 233 633

13/ Plazmaferetické centrum Plasmafera v Českých Budějovicích

Plasmafera s.r.o. transfuzní centrum

Prachatická 1658/2b na sídlišti Máj

370 05 České Budějovice

Kontaktovat: +420 721 945 019

14/ Nemocnice České Budějovice

Transfuzní oddělení Nemocnice České Budějovice

B. Němcové 585/54

370 01 České Budějovice

Kontaktovat: +420 387 873 333, +420 387 873 334, +420 387 873 335, +420 800 603 333, odbery@nemcb.cz

15/ Slezská nemocnice Opava

Hematologicko-transfuzní oddělení

Olomoucká 470/86, Předměstí

746 01 Opava

16/ Fakultní nemocnice Plzeň

Transfuzní oddělení

17. listopadu 12

301 00 Plzeň